

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/177/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716212055
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6716212055.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivce Hanuskovej, v spore žalobcu F. G. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., V. XX, zastúpeného Z. Michalom Mudrákom, advokátom, advokátska kancelária v Bratislave, Vajnorská 100/A, proti žalovanému Q. N., a. s., so sídlom v G., S. 8, F.: XX XXX XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou BG Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 36, IČO: 47 249 561, o zaplatenie peňažnej náhrady, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 9C/170/2016-260 zo dňa 11. 02. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e** ;

II. vo výroku, ktorým okresný súd konanie v časti sumy 905,- EUR zastavil, zostáva nedotknutý.

III. Žalobca je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody v sume 905 EUR za zriadenie vecného bremena žalovaným, na pozemku LV č. XXXX v kat. úz. N., okr. O., z dôvodu uloženia optických káblov a ochranného pásma. Pôvodne sa domáhal povinnosti nahradiť škodu vo výške 1.810 EUR, ktorá bola vyčíslená znaleckým posudkom č. XX/XXXX, ktorý vypracovala F. S. H..

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť s odôvodnením, že v zmysle zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách je oprávnený poskytovať verejnú telekomunikačnú sieť, zriaďovať a prevádzkovať jej vedenie aj na cudzích nehnuteľnostiach. Nie si je vedomý porušenia svojej právnej povinnosti. Žalobca nepreukázal, že mu škoda vznikla a že škodu zavinil žalovaný. Nárok považuje za prekludovaný, pretože žalobca nárok na jednorazovú náhradu neuplatnil včas.

3. Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že Okresný úrad, katastrálny odbor O., listom z 20. 04. 2016 žalobcovi oznámil, že záznamom Z-XXX/XXXX bol vykonaný zápis vecného bremena na priznanie práva uloženia inžinierskych sietí vrátane ochranného pásma preložky optických káblov, Rýchlostná cesta R2 K. - H., v prospech spoločnosti Q., a. s., S. 8, G.. Uvedený list žalobca prevzal 29. 04. 2016. Tým mal preukázané, že žalobca si nárok na peňažnú náhradu u žalovaného neuplatnil do jedného roka odo dňa, kedy sa dozvedel o skutočnosti, že došlo ku vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Žalobca tiež nepreukázal, že nárok uplatnil pred podaním žaloby. Nepovažoval za relevantné tvrdenie žalobcu, že pokiaľ žalovaný sám neoznámil žalobcovi zriadenie vecného bremena, žalovaný splnil

povinnosť až svojím vyjadrením k žalobe. Vyjadrenie k žalobe bolo doručené 19. 06. 2017, takmer dva mesiace po uplynutí jednorozovej prekluzívnej lehoty, ktorá začala plynúť 30. 04. 2016 a uplynula 30. 04. 2017. Žalobca ako vlastníka nehnuteľnosti musí uplatniť nárok na jednorazovú odplatu u žalovaného v prekluzívnej lehote jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o vzniku núteného obmedzenia a len keď by nedošlo k dohode, mal ktorýkoľvek z nich možnosť podať na súde návrh na vydanie rozhodnutia do 6 mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku u príslušného podniku. Žaloba bola podaná predčasne, pretože právna úprava uvedená v § 66 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách jednoznačne rieši nárok vlastníka na jednorazovú náhradu voči príslušnému podniku na súde len za predpokladu, že nedošlo medzi vlastníkom nehnuteľnosti a podnikom k dohode.

4. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 66 ods. 1, 4 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách. Žalobca zobral žalobu späť v časti žalovanej 905 EUR a okresný súd konanie o tejto sume zastavil podľa § 145 ods. 2 CSP. Žalovanému, ktorý bol v spore v celom rozsahu úspešný, podľa § 155 ods. 1 v spojení s § 252 CSP priznal náhradu trov v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca, v ktorom namietal nesprávne skutkové a právne posúdenie. Žalovaný nespĺnil svoju zákonnú povinnosť, hoci vedel, že svojím konaním zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu a počas konania túto skutočnosť nevyvrátil. Žalobca od žalovaného neobdržal žiadne upovedomenie o začatí výkonu práv. O tom, že ide o zásah do vlastníckeho práva, sa žalobca dozvedel až z vyjadrenia žalovaného, ktoré prišlo na súd 19. 06. 2017. Uplatnením práva u žalovaného by mohli byť vyjadrenia žalobcu z 23. a 25. 10. 2017, na ktoré reagoval žalovaný vyjadrením doručeným súdu 20. 12. 2017, kedy odmietol poskytnúť akúkoľvek náhradu. Tým prestala byť žaloba predčasná a nebol dôvod na jej zamietnutie z dôvodu preklúzie. Začiatok subjektívnej lehoty nenastal a ak by nastal dňom vyjadrenia žalovaného k žalobe 19. 06. 2017, k preklúzii práva nedošlo, lebo právo uplatnil žalobca na súde.

5.1. Žalobcovi vznikla na pozemku LV č. 1878 v kat. úz. Stožok škoda, ktorú spôsobil žalovaný tým, že uplatnil právo v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách a je povinný vlastníkovi uhradiť jednorazovú primeranú náhradu podľa § 66 ods. 5 Zákona o elektronických komunikáciách. Ide o špeciálnu úpravu náhrady škody, ustanovenia Občianskeho zákonníka vyžadujúce príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním a škodou nenastupujú. V zákone o elektronických komunikáciách je daná príčinná súvislosť vzniku škody v dôsledku uplatnenia zákonného práva zriadenia vecného bremena, čím dochádza k zásahu do vlastníckeho práva žalobcu. Škodu žalobca preukázal znaleckým posudkom. Tým, že žalovaný nespĺnil svoju povinnosť upovedomiť žalobcu o začatí výkonu práva, naplnil všeobecnú zodpovednosť za škodu upravenú Občianskym zákonníkom. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 905 EUR s 10 % ročným úrokom z omeškania od 14. 10. 2016.

5.2. V replike na vyjadrenie žalovaného žalobca uviedol, že v súvislosti so stavebným konaním rýchlostnej cesty R2 nemôže mať oznámenie na úradnej tabuli žiadne právne účinky voči žalobcovi, ktorému v tej súvislosti vyvlastnili viaceré pozemky a neočakával zásah do ďalších pozemkov. Žalobca preukázal, že žalovaný nespĺnil zákonnú povinnosť a neoznámil žalobcovi začiatok obmedzenia jeho vlastníckeho práva podľa § 66 ods. 3 Zákona o elektronických komunikáciách. Bolo by nespravodlivé, ak by sa žalovaný vyhol povinnosti platiť žalobcovi, keď na počiatku bolo porušenie povinnosti žalovaného, čo navodzuje, že mal záujem, aby si dotknutí vlastníci neuplatnili nároky včas. Oznámenie Okresného úradu O. o zriadení vecného bremena neobsahuje dôvod vecného bremena. Prekluzívna lehota môže začať plynúť až vtedy, keď si žalovaný splní povinnosť a žalobca ako dotknutý vlastníka sa dozvie nielen o obmedzení, ale tiež o tom, že ide o obmedzenie podľa Zákona o elektronických komunikáciách.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zopakoval, že v konaní na súde prvej inštancie poukázal na Zmluvu o preložke verejnej elektronickej komunikačnej siete, uzavretú medzi spoločnosťou NDS, a. s. a žalovaným, predmetom ktorej bolo preloženie verejnej elektronickej komunikačnej siete žalovaného v rámci stavby spoločnosti NDS, a. s., nazvanej „Rýchlostná cesta R2 K. - H.“. Žalobca bol ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti v rámci územného a následne stavebného konania s týmito skutočnosťami oboznámený, a preto je jeho tvrdenie o tom, že o začatí výkonu práva nebol upovedomený, je nepravdivé. Žalobca si mal právo uplatniť podľa § 66 ods. 5 Zákona o elektronických komunikáciách, túto skutočnosť v konaní nepreukázal. Žalobca nepreukázal samotný vznik škody a že škoda vznikla v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. Zákon o elektronických komunikáciách upravuje jednorazovú náhradu odškodnenia z vecného bremena a nie je možné úspešne uplatniť z rovnakého

dôvodu škodu podľa všeobecnej úpravy (Občianskeho zákonníka). Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

6.1. V replike na vyjadrenie žalobcu žalovaný zopakoval, že pre priznanie náhrady škody neboli naplnené zákonné predpoklady. § 66 Zákona o elektronických komunikáciách neukladá žalovanému povinnosť oznamovať žalobcovi, že má právo uplatniť, ale vlastníkovi ukladá lehotu, v akej má uplatniť náhradu za obmedzenie práva. Žalobca bol o rozhodných skutočnostiach informovaný verejnou vyhláškou.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

8. Podľa § 66 ods. 1, písm. a) zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, podnik môže v nevyhnutnom rozsahu a ak je to vo verejnom záujme zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti.

Podľa § 66 ods. 2, veta prvá a druhá zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa odseku 1 písm. a) sú vecnými bremenami viazucimi na dotknutých nehnuteľnostiach. Návrh na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností podá podnik.

Podľa § 66 ods. 5 v spojení s § 78d zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, v znení platnom do 31. 01. 2017, ak je vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv podniku podľa odseku 1 obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak toto právo zaniká. Ak sa podnik a vlastník nehnuteľnosti na výške primeranej náhrady nedohodnú, je každý z nich oprávnený podať súdu návrh na rozhodnutie do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku.

Podľa § 78d zák. č. 351/2011 Z. z., ak k obmedzeniu užívania nehnuteľnosti v dôsledku výkonu oprávnení podniku podľa § 66 ods. 1 došlo pred 1. februárom 2017, na uplatnenie nároku na jednorazovú úhradu sa vzťahujú ustanovenia § 66 ods. 4 a 5 v znení účinnom do 31. januára 2017.

Vzhľadom na § 78d zák. č. 351/2011 Z. z. sa v posudzovanej veci neuplatní právna úprava § 66 ods. 5 účinná od 01. 02. 2017, podľa ktorej nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti došlo.

Podľa § 151o ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

Podľa § 583 Občianskeho zákonníka k zániku práva preto, že nebolo uplatnené v určenom čase, dochádza len v prípadoch uvedených v zákone. Na zánik súd prihladne, aj keď to dlžník nenamietne.

Podľa § 35 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), v znení platnom do 30. 09. 2018, okresný úrad vykoná záznam bez návrhu, prípadne na návrh vlastníka alebo inej oprávnenej osoby.

9. Nebolo sporné, že predmetom konania bola jednorazová peňažná náhrada za zriadenie vecného bremena na pozemku v podielovom spoluvlastníctve žalobcu, pričom osobou oprávnenou z vecného bremena je žalovaný, ktorý má podľa § 66 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách povinnosť jednorazovú primeranú náhradu poskytnúť dotknutému vlastníkovi pozemku. Právny vzťah strán sporu vyplýva zo zápisov v katastri nehnuteľností. Nútené obmedzenie vzniklo v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) v spojení s § 66 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách zo zákona.

10. Okresný súd zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobca ako dotknutý vlastník nehnuteľnosti mal povinnosť uplatniť nárok na jednorazovú odplatu u žalovaného v prekluzívnej lehote jedného roka odo

dňa, keď sa dozvedel o vzniku núteného obmedzenia a len ak by nedošlo k dohode, mala každá strana do 6 mesiacov možnosť podať žalobu na súde. Zamietnutie žaloby bolo vecne správne odôvodnené tým, že žalobcovi na uplatnenie náhrady za zriadenie vecného bremena uplynula jednoročná prekluzívna lehota podľa právnej úpravy § 66 ods. 5, ktorá v spojení s § 78d zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách platila do 31. 01. 2017. Právna úprava totiž spájala začiatok plynutia prekluzívnej lehoty na uplatnenie práva s objektívnou skutočnosťou, ktorou je vznik vecného bremena, a nie so subjektívnymi predpokladmi alebo povinnosťami na strane žalobcu a žalovaného, ktoré by záviseli od toho, kedy sa dotknutý vlastník o zriadení vecného bremena dozvedel, čím nesprávne argumentoval žalobca. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, lebo z právnej úpravy nevyplýva, že prekluzívna lehota začala plynúť až vtedy, keď si žalovaný splnil povinnosti a kedy sa žalobca ako dotknutý vlastník dozvedel nielen o obmedzení, ale tiež o tom, že ide o obmedzenie podľa Zákona o elektronických komunikáciách.

11. Na vecnej správnosti rozhodnutia o zamietnutí žaloby nič nemení nesprávny záver, že žalobca mal svoje právo pred podaním žaloby uplatniť u žalovaného, pretože právna úprava nevyklučovala uplatnenie práva na súde. Právna úprava dáva síce prednosť dohode o odplate za zriadenie vecného bremena pred podaním žaloby, ale neuplatnenie práva priamo u žalovaného nie je prekážkou aktívnej legitímácie žalobcu. Pre posúdenie veci bolo podstatné to, že podaním žaloby sa prekluzívna lehota neprerušila. V danom prípade bolo na ťarchu žalobcu, že mu prekluzívna lehota uplynula skôr, ako bola žaloba doručená druhej strane. V uvedenej súvislosti odvolací súd dodáva, že zriadenie vecného bremena v prospech žalovaného je na LV č. XXXX v kat. úz. N. zapísané dňom 01. 02. 2016. Doručenie oznámenia o vykonaní záznamu v katastri nehnuteľností vyplýva z právnej úpravy katastrálneho zákona a postupu katastrálneho úradu, ale nepreukazuje existenciu skutočnosti podľa zákona o elektronických komunikáciách, ktoré majú vplyv na zánik práva žalobcu. Žaloba bola na súde podaná 06. 10. 2016 a žalovanému bola doručená až 15. 05. 2017, teda po uplynutí jednoročnej prekluzívnej lehoty od vzniku núteného obmedzenia, ktoré vzniklo v zmysle § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Keďže uplynutím prekluzívnej lehoty právo žalobcu zaniklo tým, že nebolo uplatnené v určenom čase podľa § 583 Občianskeho zákonníka, odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

12. Pokiaľ žalobca v odvolaní uviedol, že žalovaný nespĺnil svoju povinnosť upovedomiť žalobcu o začatí výkonu práva, naplnil všeobecnú zodpovednosť za škodu upravenú Občianskym zákonníkom, odvolací súd uvádza, že nárok uplatnil ako náhradu za zriadenie vecného bremena a prípadná zmena žaloby nebola predmetom konania. Zamietnutie žaloby bolo vecne správnym rozhodnutím a v tej súvislosti aj výrok o náhrade trov konania pre žalovaného, ktorý bol v konaní na súde prvej inštancie úspešný.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému vznikli trovy podaním vyjadrenia a repliky k odvolaniu, preto krajský súd rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania žalovanému v rozsahu 100 %, pričom o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

14. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).